

Sophie:51

ISSN 1602-9631

Sophie Brahe (1556–1643) var Danmarks første kvindelige astrolog

Dansk forskning i det 20. årh.

FAGHISTORIE

af Claus Houlberg

Astrologisk forskning er en paradoksalt beskæftigelse. Det er en kollektiv indsats, udført af enere. Den er ikke organiseret på nogen måde, men synes alligevel at følge en fælles udviklingsvej. Dansk forskning er desuden ikke blot en afspejling af internationale tendenser, men har sit eget mønster. Den har et fællespræg og nogle markante enere, som denne artikel søger at trække frem og sætte i perspektiv.

OECD's Frascati Manual fra 1984 (revideret 1993) definerede R&D, research and development, som tre distinkte typer forskning. De kan dog i praksis være svære at holde skarpt adskilte, men de er gode overskrifter for det udførte arbejde. Typerne kaldes udviklingsarbejde, grundforskning og anvendt forskning.

Dansk astrologi taget fat på opgaverne i netop denne rækkefølge og har udviklet sig løbende gennem de seneste tre årtier. På sin egen sært anarki-

Sven F F Svensson fotograferet hjemme hos Gilbert Tjørnum

stiske måde synes alle involverede astrologer alligevel at trække på samme hammel og arbejde i samme retning, som det vil ses i det følgende. Mens der kun er få eksempler i det 20. århundre-

de på forskning af nær akademisk standard, er der mange tendenser og tilløb, der peger frem mod forskning i det 21. århundrede. En markant undtagelse er det vældige arbejde, som den psykologiske pioner herjemme, Alfred Lehmann, lagde bag sit berømte værk om 'Overtro og trolddom' i 1894. Her i sås de første seriøse tekster om astrologi efter 300-årsnatten. Vi skal imidlertid på den anden side af de to verdenskrige, før vi ser arbejde af tilsvarende lødighed blandt astrologer.

Ferenc Szöllösi (1935-95) og Irene Christensen (1923-76)

Udviklingsarbejde

LÆREBØGER. Man kan med en vis ret hævde, at den moderne astrologiske forskning tog sin begyndelse omkring 1970. Her var opgaven at udvikle brugbare lærebøger til den seriøse undervisning i faget. De markante navne er her Ferenc Szöllösi, Irene Christensen og Birthe Kirk. Det kan være svært at forestille sig situationen i dag, hvor vi har den første snes elementære lærebøger og en del mere avanceret stof til rådighed. Teosoffen Carl V. Hansen havde skrevet sin klassiske 'Astrologi' i 1965, som for mange af os fra denne generation var første introduktion til seriøs astrologi – men derudover var der intet.

Da Ferenc Szöllösi udsendte sin 'Astrologi -rigtigt lært' i 1970 var den et mirakel. Den var i sin klarhed en sproglig bedrift, da han som ungarsk var kommet til landet i 1956 uden at kunne dansk overhovedet. Samme år (1970) udkom C. Aq. Libras 'Lærebog i astrologi', men den var snørklet,

skrevet før Første verdenskrig og klart fra en anden tid. Gilbert Tjørnum havde et par år før skrevet 'Moderne Kosmobiologi' med en indføring i horoskopets beregninger, men de tilhørende lærebøger i symbolik og tydning af Irene Christensen kom først i løbet af halvfjerdsenerne. Efter Irenes død i 1976 fortsatte Birthe Kirk hendes arbejde.

Siden skulle tilsyneladende enhver lærer med respekt for sig selv skrive sin egen lærebog. Man kan sige, at denne udvikling af almene lærebøger kulminerede med Karl Aage Jensens 'Astrologiens verden' fra 1989, der blev den mest udbredte nogensinde med efter sigende 20.000 solgte eksemplarer.

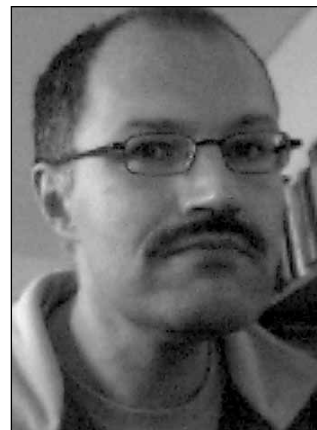
PROGRAMMER. Næste udviklingsopgave opstod omkring 1980 med fremvæksten af de programmerbare lommeregnerne fra 1979 og de første computere fra 1981. Laurids Petersen og Otto Moltke-Leth var de to pionerer i dette arbejde med at udvikle nye værktøj til astrologerne. Laurids arbejdede først med Sinclair, Commodore og tilslutning til fjernsyn og båndoptagere. Senere den mere professionelle Amstrad. Han skabte PCA-programserien, en forkortelse for Personal Computer Astrology. Otto arbejdede med Sord computere og avancerede HP-plottere og skabte Regulus.

Året 1984 skabtes som nævnt den første computer, Apple Macintosh, med vinduer, ikoner og mus, som vi kender det i dag, men i 1986 skete der noget højst uventet for alle implicerede. IBM havde modstræbende lavet en personlig computer (PC). De troede ikke selv på projektet og havde lejet et styresystem hos Bill Gates, men i løbet af meget kort tid var denne computer de facto stan-

Laurids Pedersen og Otto Moltke-Leth

Sven F F Svensson (1913-87) og Eskild Rasmussen

darden i hele verden. Den IBM-kompatible PC var skabt, hvorfor både Laurids og Otto efterhånden overførte deres programmer til disse nye maskiner, især da styresystemet Windows kom frem nogle år efter.

Med denne pionerindsats blev computerberegning af horoskoper tilgængelig for alle astrologer, der investerede i en computer. Der var få andre spillere på banen, og i dag er der kun PCA, som nu hedder Argus, og Regulus. Begge er verdenskendte. Det relativt nyskabte WOW af Adrian Duncan er ikke et program til professionelle astrologer, da det ikke kan lave progressioner.

Grundforskning

STATISTISK BEVIS. Året 1980 så også udgivelsen af Sven F. F. Svenssons bog 'Astrologien i videnskabelig belysning'. Den markerede en ny drejning af forskningsindsatsen, der handlede om statistisk at bevise astrologiens udsagn overfor samfundet og den herskende videnskab. Denne gren af den astrologiske forskning er naturligvis inspireret af franske Michel Gauquelins uhyre arbejde siden midthalvtredserne, men har aldrig rigtig slået an herhjemme.

Svenssons værk blev derfor temmelig enestående. Der har været enkelte artikler med tilløb og mindre pilotprojekter som Jens Kirks undersøgelse af fodboldspilleres soltegn, men ikke meget mere end det. Lars Steen Larsen har endda i artiklen 'Umulig forskning', CORNELIUS 1/04, fremsat det synspunkt, at forskning af denne art er så vanskelig, at den i realiteten er umulig at udføre.

Faktisk er Eskild Rasmussen i dag en af de uhyre få astrologer, som kan siges at arbejde ud ad denne linie. Dels med hans undersøgelser af musikere og astrologer i hans kortlivede tidsskrift Makiwema, et akronym for "man kan ikke være ven med alle". Dels efter årtusindskiftet med en længere serie artikler i bladet Stjernerne om Neurale netværk, en edb-teknologi, der ser ud til at kunne bruges med god effekt i astrologisk forskning.

Endelig må Gilbert Tjørnums astrologiske relativitetsteori medregnes i denne kategori. Den åbner for en matematisk og statistisk eftervisning af astrologien som prognostisk videnskab ved at kunne sammenligne et horoskops tidsforløb i tertiær I og tertiær II direction.

NY VIDEN. Frem for at ville eftervise sandhedsværdien af gammel astrologisk viden synes hovedparten af dansk forskning hellere at ville indvinde ny viden. Arbejdet ad disse baner har naturligvis stået på i årevis, men udgivelser af dets resultater ser vi først dukke op omkring årtusindskiftet. Et eksempel er Steen Buddig og Claus Houlbergs arbejde med udviklingsastrologien og den flerdimensionale tydning. De har foredrag og papirer ude allerede i midtfirserne, men ser først bogudgivelsen 'Udviklingsastrologi' i år 2000.

Ligeledes Sigvard Mahler Dams arbejde med at knække den gamle arabiske kode til fiksstjernerne tydning. Hans første foredrag og artikler herom er fra omkring 1990, men hans bog Rejsende i fixstjerner udkom først i 2002. Grundforskning, defineret som inddæmning af ny viden, er med andre ord en langsommelig og arbejdsom proces, der kun over ganske lang tid giver resultater, der kan

Gilbert Tjørnum (1919-2011) og Sigvard Mahler Dam

Steen Buddig og Holger Stavnsbjerg

opsummeres og formidles brugbart til fagkredsen.

Et tredje eksempel herhjemme er historikeren Holger Stavnsbjergs arbejde med storbyhoroskoper og byers udvikling. Bogen 'Indvielsens astrologi og storbyhoroskoper' er udgivet i 1996 efter et årelangt arbejde med at verificere og korrigere fødselstidspunkter ud fra tilgængelige kilder af betydelig ælde.

Anvendt forskning

Grundforskning og anvendt forskning har altid været lidt på kant med hinanden, og efter at vi har set de publicerede resultater har kritikken været ganske som ventet. Grundforskerne hævder, at de selv dyrker den rene videnskab, medens anvendelsesforskerne er kommercielle og blander det rene fag med uvedkommende ting.

Anvendelsesforskerne mener på den anden side, at grundforskerne lever i et elfenbenstårn, mens alene de selv sørger for at faget kan bruges ude i det virkelige liv. Astrologisk forskning ligner alle andre fags forskning i den henseende.

Der har imidlertid været tre markante anvendelsesområder. Dels inden for den psykologiske og psykoterapeutiske astrologi, dels inden for historisk forskning og endelig inden for erhvervsastrologien, som er en fællesbetegnelse for flere specialer, der stiller astrologisk viden og kunnen til rådighed for erhvervslivet.

PSYKOLOGI. I en erkendelse af, at en almen astrologuddannelse ikke er tilstrækkelig til at håndtere psykologiske kriser, har flere og flere praktiserende astrologer taget en terapeutisk ud-

dannelse tillige. Der er en vis spredning i typen af uddannelse, men fælles for alle er en oplevelse af, at astrologen bliver bedre til klienthåndtering (klinisk astrologi) samt at der er visse psykologiske problemstillinger, der først fattes i dybden gennem den terapeutiske træning.

Denne udvikling åbner for, at astrologiens udøvelse kobles til udøvelsen af andre erhverv og at den i en vis forstand er et halvt fag. Ganske som ved andre sprogfag er det ikke nok at kunne sproget, man skal også vide, hvad man taler om. Der er kun få udgivelser endnu på området. Nævnes kan hæftet 'Astrologi, chakre og psykoterapi' fra 1986 af Claus Houlberg samt dennes og Steen Buddigs bog 'Udviklingsastrologi' fra år 2000. Men flere titler må forventes de kommende år.

HISTORIE. Frem for at se astrologien som svaret på alting, så ser vi flere og flere eksempler på, at astrologien anvendes sideløbende med andre kilder til information. Et glimrende eksempel er Ove von Spæths historiske forskning omkring oldtidens Moses. Et nyt bind af hans 'Attentatet på Moses' er udkommet i 2004. Her anvender han sprogvidenskabelige, egyptologiske, religionshistoriske og arkæologiske kilder til at afdække den historiske person Moses.

Desuden anvender han også datidens astronomi og astrologi, hvor disse hver især kan yde bidrag, som ingen af de øvrige kilder kan forsyne ham med. Mødet mellem astrologi og historie omfattes her ikke med tidligere tiders romantik og mysticisme. Astrologien får ikke lov at stå alene, men bliver kontrolleret mod andre kilder i en form for metode triangulering. Dette usenti-

Ove von Spæth og Karen Boesen

mentale redskabsforhold, som von Spæth har til astrologien, vidner netop om, at han tilhører vor mere nøgterne og resultatorienterede tid. Historisk astrologi bliver ad denne vej til et fagområde med en ny anvendelighed.

ERHVERV. Emnet erhvervsastrologi omfatter en række specialer og går gerne på tværs af de kendte kategorier natal- horar- og mundanaastrologi. Typisk omfatter dette emne personale- og teambuildingastrologi, som har været genstand for en del kontrovers og forespørgsel i Folketinget.

Desuden omfattes finansastrologien, der handler om markedsfluktuationer, aktiehandel og andre emner, de færreste almindelige mennesker forbinder noget videre med. Internationalt bliver der skrevet mere og mere om emnet, men herhjemme har vi til nu kun set Karens Boesens udmærkede *'Ledelse i astrologisk perspektiv'* fra 2002. Bemærk at titlen på bogen anlægger den modsatte synsvinkel af Svenssons *'Astrologien i videnskabelig belysning'* fra 1980. Frem for at lade astrologien underkaste et eftersyn af vore dages tænkning, så lader Boesen begrebet *ledelse* underkaste et eftersyn ud fra en astrologisk tænkning.

Her afspejles et skift i selvtillid inden for det astrologiske samfund. Fra at være pariaen, der ydmygt søger accept ved højbordet, så er det nu astrologen, der ud fra sit eget ståsted kommenterer dagens begivenheder. Man kan her ane et grundlæggende skift fra amatørastrologen i den gode betydning [fransk: elsker] til den professionelle astrolog, der træder ind på scenen i bevidsthed om sit eget værd.

Med større ansvar og synlighed følger også større kritik, hvorfor astrologerne er nødsaget til i højere grad end førhen at have deres dokumentation i orden. Netop her er der et hul på flere hundrede år, siden astrologien sidst var et akademisk fag med alle de krav, der følger heraf. Astrologerne står derfor overfor den opgave nu at skulle genopfinde astrologien i det moderne samfunds regie, og der ligger årevis af anvendt forskning forude for at komme over tidsgabet fra dengang astrologien tronedede ved fyrstehofferne. Det er andre tider nu.

Navnlig er anvendelsen af faget i dag radikalt anderledes og vidt forgrenet. Astrologi er desuden så bredt tilgængeligt et emne for alle, sammenlignet med eksempelvis renaissance, at astrologien må nyudforskes. I princippet må den helt nyskrives for at blive en del af vor tid. 🍏

(Artikel før publiceret i Cornelius nr3/2004)

Kilder:

- Beck, Thomas: 1993, Astrologisk leksikon, Sesam 1996 [Norsk org. 1993]
- Buddig, Steen og Claus Houlberg, 2000: Udviklingsastrologi, Ca'Luna
- Hansen, Carl V., 1965: Astrologi, Borgen
- Hjelmberg, Johan og Louise Kirsebom 1987: Øjeblikshoroskopet, Klitrose
- Houlberg, Claus, 1986: Astrologi, chakre og psykoterapi, Eget Forlag
- Jensen, Karl Aage, 1989: Astrologiens verden, Gyldendal
- Kirk, Birthe, 1985:: Det progressive horoskop, Stjernerne
- Kjærgaard Rasmussen, Per et al. 1995 [Erik Michael og Lars Steen Larsen].: Astrologiens idé, Gyldendal
- Libra, C. Aq. 1970: Lærebog i astrologi, Strubes
- Mahler Dam, Sigvard, 2002 Rejsende i Fixstjerner, Zosma
- OECD 1993: Frascati Manual, OECD [org. 1984]
- Rasmussen, Eskild 2003-04: Neurale netværk, artikelserie, Stjernerne
- Spæth, Ove von, 2004: Attentatet på Moses IV [værket påbegyndt 1999]
- Stavnsbjerg, Holger, 1996: Indvielsens astrologi og storbyhoroskoper, Alcyone
- Svensson, Sven Frederik Fischer, 1980: Astrologien i videnskabelig belysning, Strubes
- Szöllösi, Ferenc, 1970: Astrologi - rigtigt lært, Strubes
- Tjørnum, Gilbert 1972: Horoskopets opstilling, Stjernerne [org. Moderne kosmobiologi I]
- Tjørnum, Gilbert 2003: Den astrologiske relativitetsteori, Cornelius 04/03 [2 del 01/04]

Danske bogudgivelser – om astrologi

FAGLITTERATUR

af Claus Houlberg

Astrologiske bogudgivelser om astrologi ses ikke i det 20. århundredes første fjerdedel. Den såkaldte 300-årsnat varer fra Chr IV's forbud mod astrologiske forudsigelser i 1633 og frem til Ove Rosmons første bogudgivelse i 1925. Denne og de efterfølgende bøger er alle dansk forfattede, for oversatte bøger ses først efter Anden Verdenskrig. Den første er Cab Lebac's 'Horoskopbogen' fra 1949, hvorfor første halvdel af 1900-tallet var helt uden oversættelser af udenlandske bøger om astrologi.

Pionertiden

De første danske astrologibøger, der udkommer i 20'erne og 30'erne handler om esoterisk astrologi, og er stærkt påvirket af englænderen Alan Leo og af den teosofiske bevægelse. Første danske storværk er Ove Rosmons *Esoterisk astrologi og symbolik* fra 1934. Bogen findes i dag tilgængelig i DIDA, *Digitalt Internetarkiv for Dansk Astrologi* på www.asmu/dida/

Ganske som under Tycho Brahe anslås der en spirituel tone i den danske astrologi. De fleste udgivelser har et, set med vore øjne, ejendommeligt 'okkult' skær, der emmer af rødt plys og hemmelige loger. To år senere, i 1936, forfatter Ove Rosmon den første astrologiske bestseller, *De tolv mennesketyper*, der er blevet genudgivet på flere forlag siden. Heri fantes også bagest en introduktion den esoteriske astrologi – og også denne bog findes tilgængelig i DIDA.

Efterkrigstiden

Først med Irene Christensens nøgterne og jordbundne attitude i midten af 1950'erne blæser der friske vinde. Det er en ny tid med massemedier, som transistorradio og grammofonplader,

1900-tallet

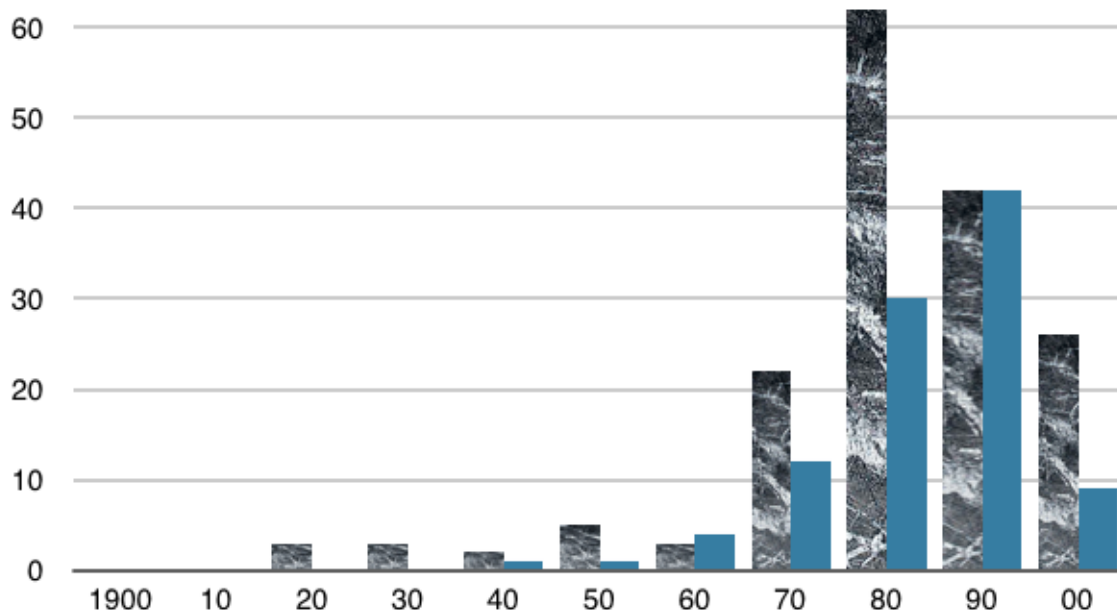

med ny musik (Elvis og Bo Diddley). Lige som resten af verden, er det som om astrologien ryster en gammel tyngde af sig og fornyr sig. Tiderne skifter. Pioneren Ove Rosmon dør i 1952. Irene Christensen udgiver bladet *Stjernerne* i 1956 og skaber den første astrologiskole i 1958, men der skal alligevel gå en del år, før der kommer nye lærebøger ud af dette initiativ.

Efter en halv snes år ser til gengæld den første gedigne lærebog dagens lys. Det er Carl V. Hansens værk, *Astrologi*, fra 1965. Mange af nutidens generation af erfarne astrologer vil huske denne bog som en af de første, de selv studerede. Forfatteren selv færdedes mest i psykiske og 'okkulte' kredse omkring tidsskrifterne *Okkultisten*, *To verdener* og *Psykisk Forum* sammen med vennerne Poul Kastrop, Helmer Fogedgaard og Poul Strube.

Guldalderen

Knap ti år senere, i 1974, sker en for Danmark radikal nyorientering, idet Irene Christensen udsteder de første diplomer i astrologi til sine færdige studerende. Dermed kan man sige at den professionelle astrologi tager sin begyndelse. Ligeledes tager den astrologiske Guldalder sin begyndelse her i midt-70'erne, og bogudgivel-

Antal udgivne bøger om astrologi for hvert tiår i det 20. århundrede, delt hhv. i dansk forfattede og i oversatte titler (lyse blå)

serne begynder at vokse ud over alle bredder. Danske astrologer begynder at tage de første skridt og udarbejde nye tabelværker, der skal lette det tunge beregningsarbejde. I 1980'erne sættes en historisk rekord med over 90 bogudgivelser om astrologi, dvs. ca. 9 titler om året.

Der er flere tråde, som løber sammen her og skaber denne situation. For det første en ny generation af uimponerede og utyngede astrologer. De kommer fra astrologiskolerne, der dukker op alle vegne, og de skaber foreninger og tidsskrifter til højre og venstre. Astrologiskolerne laver et fælleskatalog i 1995 for over en halv snes uddannelsessteder.

For det andet kommer computerne frem og alle beregninger bliver med ét ganske enkle at foretage på de nye maskiner, hvorved de teknikforskrækkede også får en chance for at studere faget. For det tredje kommer den psykologiske astrologi frem tillige med psykoterapi og personlig udvikling. De sætter den nye dagsorden sammen med hele den alternative verden, hvorved hele den såkaldte 'New Age' blomstrer op.

Internettet

Efter denne ekspløtion af kreativitet og nybrud indtræffer det uventede mirakel, at internettet

(www) bliver åbnet i september 1995. I løbet af de følgende par år kan man få adgang til astrologi alle døgnets timer hjemme fra sin stue. Der er ingen grund til at tage ud i vinterkulden og gå til foredrag i foreningerne, så på forbløffende kort tid slutter Guldalderen med alle dens foreninger, skoler og tidsskrifter. Faldet ses også tydeligt på salget af astrologisk litteratur, og det fortsætter i 00'erne og i 10'erne i det følgende århundrede.

Til gengæld vokser en anden tendens frem, idet de mange soltegnbøger og soltegnsserier tager af, idet de etablerede forlag ikke længere tør satse på dette vigende marked. Små dedikerede astrologiforlag dukker op, Alcyone, Galaxen, Haristios, og de kommer til at stå for størstedelen af bogudgivelserne i det følgende århundredes begyndelse. Samtidig dukker en ny faglitteratur op, hvor det er danske astrologer, der fortæller om deres egne erfaringer med astrologisk tyding. Endvidere dukker den esoteriske astrologi frem igen og præger en stor del af udgivelserne.

Det 20. århundredes brydningstid er ovre, og i tilbageblik synes den såkaldte 'guldalder' snarere at have været den danske 'revival' af astrologien. Blot sker den 100 år senere end i England. Det er, som om astrologien først nu er ved at blive voksen. 🍏

DVD – *et døende medium*

FAGLITTERATUR

af Claus Houlberg

Astrologiske udgivelser har siden årtusindskiftet ikke begrænset sig til trykte medier, dvs. bøger og tidsskrifter. De elektroniske muligheder er kommet stærkt ind i billedet, men også her ses der store forandringer i disse år. Langsomt og effektivt er vi ved at forlade fysiske medier. Vi forlader os i stigende grad på elektroniske overførsler, og dermed er vi kommet i den ejendommelige situation, at noget så moderne som en DVD, hurtigt er ved at blive noget meget gammeldags og skal på museum.

Astrologisk Museum arbejder i øjeblikket på at skabe en AV-samling af fysiske medier med astrologi, og det viser sig, at det er på høje tid, inden de forsvinder helt. Noget tilsyneladende helt nyt, astrologiske videofilm på DVD, har haft en ganske kort sæson i årene 2006-11, som det ses på hosstående graf. Nu bliver der tilsyneladende ikke udgivet flere. Man skal vel aldrig sige aldrig, men astrologiske videofilm er i stedet blevet sendt direkte online på nettet siden 2011. En øget demokratisering kan man kalde denne tendens, idet alle, uanset hvor de bor, kan få adgang til disse film. Man er hverken bundet af geografisk nærhed eller bekostelig forsendelse.

Den digitale revolution

De elektroniske mediers historie er ret kort. Compact Disc (CD) til lydoptagelser kom frem i 1982, som erstatning for kassettebånd, men kun til afspilning. Vi skal helt frem til 1995, før CD-R til private optagelser kom på markedet.

Samme år besluttedes at udvikle en disc til film til erstatning for VHS-båndene. Både DVD (*Digital Video Disc*) til afspilning og DVD-R til private optagelser kom frem året efter, dvs. i 1996. Man kan derfor sige, at der skete en digital revolution i

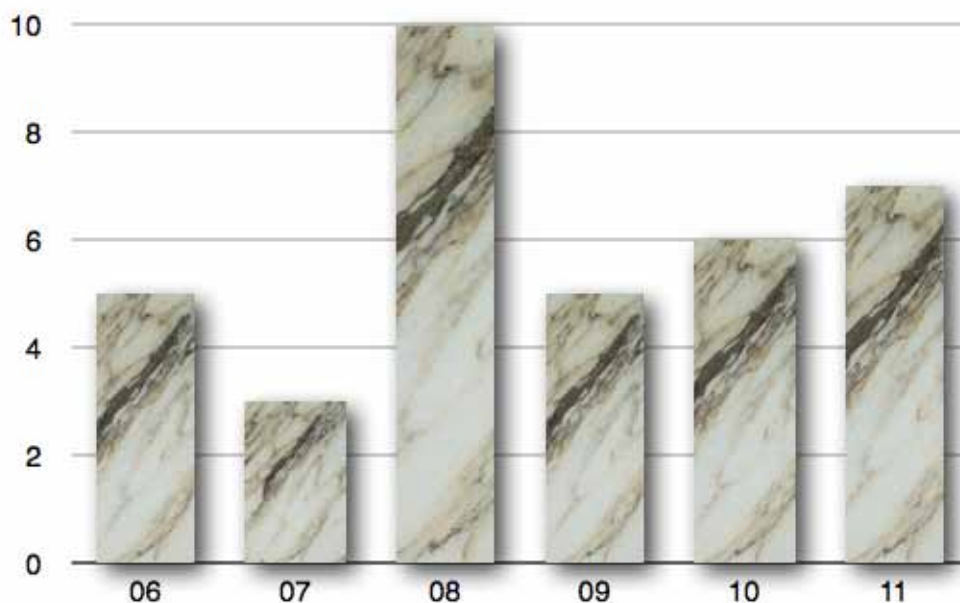
1995, for det var samme år, vi fik *World Wide Web* (www), dvs. internettet. Videofilm kom også til at undergå en digitalisering, så i 1999 kom miniDV-formatet frem. Alle nu kunne optage i høj digital kvalitet på små håndholdte kameraer. Nye tider.

Dermed er vi fremme ved årtusindskiftet, hvor det nu blev økonomisk overkommeligt at optage astrologiske foredrag på video. Det blev med samme selvfølgelighed, som man før havde lavet lydoptagelser på kassettebånd. Videoerne blev på samme måde opbevaret på små digitale båndkassetter, der var nemme at opbevare og nemme at kopiere, hvis man havde behov for det. Ved årtusindskiftet kom også de første pc-programmer til *redigering* af digital video på ens egen computer, og dermed var scenen sat til astrologi på DVD.

Astrologiens digitale pionertid

Allerede sidst i 1999 anskaffede astrolog *Karl Aage Jensen* et af disse små DV-vidundere, således at foredrag nu kunne optages på video i DV-kvalitet. De første optagelser er fra 2000. I begyndelsen blev de overført til VHS-kassetter, da disse var mest udbredt, men i 2006 blev de overført til DVD, som nu havde erstattet VHS-båndene.

Tanken opstod snart, at man kunne begynde at sælge disse foredrag på video. I begyndelsen på VHS og siden på DVD, og hosstående graf viser museets optælling af astrologiske DVD'er siden 2006. Det har været et eventyr, at kunne vise foredrag på film og ikke kun som lydoptagelse. Dermed kom alt billedmateriale og tegninger på tavlen med, samtidig med at man kunne se foredragsholderen. En langt bedre læresituation for bl.a. astrologistuderende. I alt producerede først Forlaget Galaxen og siden Forlaget Haristios fyrré astrologiske videofilm på DVD over de næste 5 år.

Det er ejendommeligt at tænke på, at noget så spritnyt som DVD-mediet allerede er ved at blive forældet. Men det er kun DVD'en, der er døende, selve *videoen* går sin sejrsgang. Blandt andet via mobiltelefonernes kameraer, der nu er af tilstrækkelig høj kvalitet.

Astrobio går nye veje

Da Uranus gik ind i Vædderen i marts 2011, stiftedes *Astrologisk Selskab* i Astrologihuset. Samtidig stiftedes Selskabets net-TV, kaldet *Astrobio*. Det blev fra starten besluttet, at alle foredrag skulle udsendes på denne måde. Første idé var at sende *live*, så man ude omkring kunne følge foredraget på TV samtidig med at det skete. Det var en sjov og avanceret tanke, men den stødte ind i to problemer. Dels at teknikken til optagelse under dårlige lysforhold ikke var udviklet nok, hvilket gav dårligt belyste film. Dels var det ikke sikkert, at tidspunktet passede alle mennesker ude i landet.

For at råde bod herpå udgav selskabet foredragene på DVD ved hver sæsons afslutning, dvs. hhv. forårets foredrag og efterårets foredrag. Men det viste sig, at der ikke var salg i disse box-sæt, så allerede ved årsskiftet til 2012 blev denne formidlingsform droppet. Samtidig gik man over til *on-demand* net-TV, dvs. at alle filmemene nu ligger på nettet og man kan se så meget eller så lidt, som man vil, og hvornår man vil. Dermed blev Astro-

bio til det demokratiske medium, der var hensigten. Alle medlemmer kan nu se alt, hvor som helst de bor, og når som helst på ethvert apparat, der kan gå på nettet, uanset styresystem osv.

En vældig frihed er resultatet. Det er nærliggende at tro, at *Astrobios* succes har været med til at give dødsstødet til DVD'erne som medium for den astrologiske formidling. Ikke at de er totalt døde endnu, men man må se i øjnene, at de formentlig kun har få år at leve i.

Relearning by video

Denne udvikling har sat skub i en ny udvikling, der handler om at repetere det astrologiske stof ved at optage undervisningen direkte og lægge den på nettet til on-demand brug. *Astrologisk Akademi* har siden 2012 optaget al undervisning og lagt den på nettet for hvert eneste hold. Et initiativ, der er blevet godt modtaget. Blandt andet fordi, det er muligt at følge med i undervisningen, selv hvis man er syg eller på anden måde forhindret en enkelt gang eller to.

Dele af dette vældige underisningsmateriale, som ikke er for private aht. tydning af deltageres horoskoper osv., vil måske over tid finde vej til offentligt on-demand. Dermed kunne den astrologiske formidling fremover påregnes at gå frem med stormskridt, helt uagtet de trykte mediers aktuelle krise. 🍏

E-BOGEN

– *det nye medium*

FAGLITTERATUR

af Claus Houlberg

Astrologisk litteratur kommer ud på andre måder end gennem bogtryk, print-on-demand, og hvad mulighederne nu hedder i vore dage. Der har været talt meget om det trykte mediums dødsdanskamp, men erfaringerne fra udlandet fortæller, at sådan forholder det sig ikke. Ganske vist har vi nu fået eBøger og eMagasiner, men de er ikke til erstatning for de trykte medier, men til *supplement* for at opfylde andre behov.

Når dét er sagt, så er der ingen tvivl om, at vi i disse år ser en voldsom vækst af et spritnyt medium i astrologiske kredse, og at dette er eBogen, den elektroniske bog, der kan læses på ethvert apparat, der kan gå på nettet. I en anden artikel kan vi se nærmere på eMagasiner til astrologi herhjemme, men her og nu gælder det eBogen.

Tablet-computeren

Den afgørende dato er den 3. april 2010, hvor *Apple Computer* præsenterede deres nye iPad, den ultrabærbare computer uden tastatur, men med trykfølsom skærm. Den definerede en ny gruppe computere og gjorde med et slag ebøger og emagasiner attraktive at udgive for forlagene. Her kom det apparat, disse medier havde ventet på for at kunne blive udbredt som folkeejde.

Først kom 9" skærmen og siden lillebror med 7" skærm, en mellemting mellem på den ene side en almindelig bærbar computer på 13-15" og på den anden side en mobiltelefon med 3-4" skærm. Fylder ingenting i en taske og vejer meget lidt. Tænder øjeblikkeligt, når man skal bruge den, og er udstyret med et program, hvor man kan 'bladre' i bøgerne på normal vis ved at stryge fingeren hen over skærmen.

Det har taget et par år, før astrologerne har vænnet sig til det nye medium og er vågnet til dåd. Ty-

pisk ved at genudgive trykte bøger som eBøger, og året herfor er 2012. Her udgav forlaget Stjernerne til gratis afbenyttelse fire tabelværker af *Christian Borup* og tre lærebøger af Irene Christensen. De findes alle på Christians hjemmeside www.astrology.dk under sektionen *eBooks*. Det vil dog næppe vare længe før vi også ser nyudgivelser som eBøger. Dette er et helt nyt medium, der er barn af vor digitale tid, og hvis muligheder blot venter på at blive udforsket af det astrologiske samfund.

Rent teknisk er der to formater for disse ebøger. Dels '*epub*', som er et meget fleksibelt format, hvor brugeren kan vælge større skrifttyper, hvis bogen er svær at læse rent grafisk. Dels '*pdf*', der har sin styrke i, at hele den grafiske opsætning forbliver intakt, inklusive de valgte skrifttyper, uanset hvilken maskine, ebogen læses på. Bøger med mange illustrationer vil typisk vælge pdf-formatet, som indtil nu også er det enkleste at producere. Alle astrologiske udgivelser har indtil nu været i pdf-formatet.

iTunes

Astrologen *Holger Stavnsbjerg* gik en anden vej, da han fik med lidt norsk hjælp fik udgivet tre ebøger på iTunes. De er udgivet af forlaget Alcyone. Selve salgskanalen iTunes blev introduceret i januar 2001 til at understøtte den samtidigt lancerede iPod musikafspiller. Den har siden fået en vældig medvind og voksede de følgende år op i skulderhøjde med Amazon.com.

Da iPad blev introduceret ni år senere blev iTunes musikbutik suppleret med en sektion, der rummer eBøger og eMagasiner. Dertil kom et lille program, kaldet *iBooks*, til at læse de elektroniske udgivelser med. Siden er der kommet en sværm af muligheder fra Amazon (Kindle), Samsung, Sony

og hvad de nu hedder allesammen. Her er Holger blevet den danske pioner, hvor han som første astrolog sælger ebøger igennem *iTunes Store*, som det nu hedder. Det bliver spændende at se, hvordan formidlingen udvikler sig her.

Webshops

Ellers er netbutikker den almindelige måde at få sine elektroniske bøger ud på. Eksempelvis har Astrologihusets netbutik, *Astroshop.dk*, nu hele syv titler fra forlaget Galaxen. Ligeledes er Astrologisk Akademi gennem *Annabella.dk* begyndt at udgive sine lærebøger som eBøger, som er fra forlaget Haristios.

Vi har formentlig blot set toppen af det digitale isbjerg her, ligesom vi må forvente, at en række nye astrologiske forfattere vil føle sig fristet af den enkle produktion og de lave omkostninger – parret med en række efterhånden etablerede salgskanaler som *saxo.dk* og andre.

Astrologisk Museums rolle

"Og hvorfor skriver SOPHIE så om disse fremtidstone, når tidsskriftet normalt er helliget astrologiens historie?", kunne man spørge sig. Svaret er det enkle, at der i disse år skrives historie. Med det store kriseaspekt, *Uranus i Vædder* i kvadrat til *Pluto i Stenbuk*, vil der være en god del ting, der ryger ud eller bliver minimeret, og en del nye ting,

der kommer ind til erstatning eller supplement.

Netop i disse år og frem til 2015 står vi midt i vadestedet, hvor en ny tid formes. Astrologisk Museum har siden sin stiftelse for snart femten år siden været indstillet på at indsamle skriftlig dokumentation om astrologien. Dette er i vidt omfang lykkedes med hensyn til den danske astrologi, og museet er nu ved at vågne op til det 21. århundredes udfordringer, som for tiden handler om *digitalisering*. Et aspekt heraf er ebøgerne og emagasinerne, der jo nok er skriftlige, men som ikke findes i fysisk, håndgribelig form. De må derfor arkiveres på en anden måde.

Den umiddelbare løsning bliver at opbevare alle de digitale udgivelser på en harddisk af en vis størrelse. Men opgaven er næppe løst ved at skabe et elektronisk arkiv. Kort efter melder udfordringerne sig ved, hvordan man skal gøre dette arkiv tilgængeligt. Ganske som museet har gjort det med alle sine øvrige samlinger. Den endelige løsning er ikke fundet endnu, hvilket er en del af den omstillingsproces museet står i.

For at illustrere problemets voksende omfang, så blev der i 2012 udgivet 10 ebøger, mens der i første halvår af 2013 blev udgivet hele 25 ebøger. Vi må se i øjnene, at vi er først lige begyndt på den digitale astrologiske formidling, og hvis tendensen fortsætter, så skal der skaffes god arkivplads de kommende år. 🍏

Arvelighed i nyt astrologisk lys

FAGLITTERATUR

af Claus Houlberg

Astrologisk Museum udgav den 1. september for første gang en bog. Den er et skridt ud i en ny fremtid for museet med udgivelser af historiske værker, fordi der er et ønske om at få astrologiske klassikere udgivet på dansk. Klassikere, som ikke før har været tilgængelige på vores eget sprog, men som hører med til forståelsen af vores fag.

Det foreliggende værk er fransk og er dermed en døråbner til det franske rum, som stort set har været et lukket område for danske astrologer. Der findes uhyre få astrologiske værker, som er oversat fra fransk, og disse handler mest om de populære tolv stjernetegn. Bogen om arvelighed bryder dette mønster, idet den hverken handler om de tolv tegn eller er populær i sin tilgang til emnet.

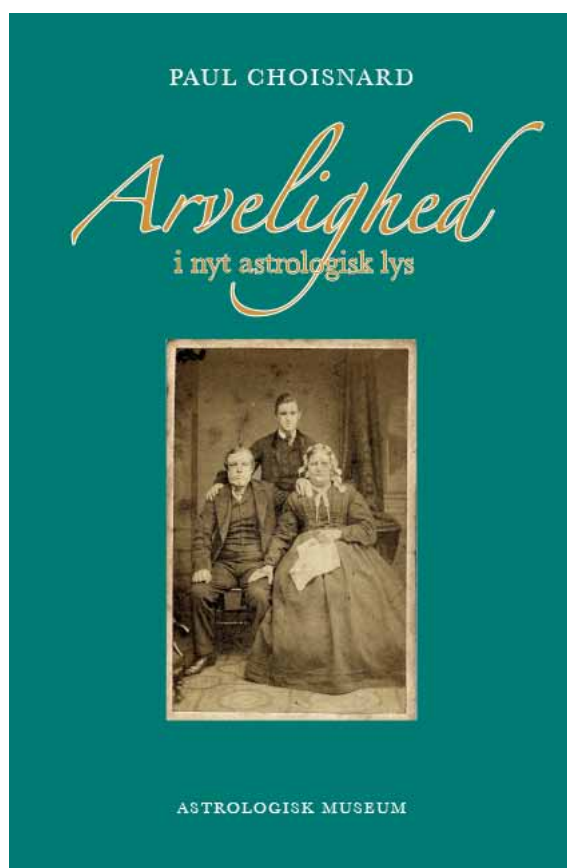
Slægtsastrologi

Bogen handler om slægtsastrologi, 'stjernearv' eller *genealogisk astrologi*, som området hedder. Den er i europæisk astrologi intet mindre end den første bog overhovedet, der specielt behandler dette emne. Den er skrevet i 1903 af en af fransk astrologis absolutte pionerer, *Paul Choisnard*, der var uddannet polytekniker (ingeniør), og som var den person, der satte dagsordenen for det 20. århundredes forskning i astrologi.

Paul Choisnard var simpelthen forløberen for navne som *Karl Ernst Krafft* og *Michel & Françoise Gauquelin* samt deres efterfølgere inden for det, man kunne kalde 'den franske skole'. Det er sælsomt nok første gang, at vi her stifter bekendtskab med ham på dansk. Han skrev faktisk en håndfuld bøger om videnskabelig astrologi og

redigerede i en årrække et tidsskrift herom. Det ville være fantastisk, om vi efterhånden kunne få disse bøger på dansk, for selv om de er skrevet for over hundrede år siden, så er deres tankegang og sprogbrug forunderligt nutidige. De er simpelthen begyndelsen på den moderne astrologi.

Paul Choisnard skrev en artikel i 1898, hvori han postulerede, at "*selvfølgelig kan enhver kompetent astrolog bevise astrologien statistisk*". Han

var kun 23 år og fuld af ungdommeligt overmod, men ikke desto mindre har denne sætning stået i neon over alle senere værker om statistisk bevisførelse for astrologiens virksomhed.

Arvelighed i nyt astrologisk lys

Bogen indeholder i denne ånd hele 32 eksempler, hvor han undersøger eller illustrerer, hvorledes bestemte planetpositioner eller planetmønstre 'nedarves' fra slægtled til slægtled. Undertiden springes et slægtled over, hvilket også illustreres. Overhovedet er der mere end 60 horoskopleksempler, som kan tjene som inspiration til at gå videre med slægtsastrologien.

I realiteten kan slægtsastrologi anskues som en esoterisk disciplin, iden den anskuer den energimæssige arvelighed uden skelen til hverken den genetiske eller sociale arv, som vi i dag vægter så højt. Derfor kunne bogen måske også tjene som inspiration til esoterikere om at gå dybere i slægtsastrologiens potentiale.

Selve værket er opdelt i tre dele. Først en almen del, der fortæller læseren om astrologiens symbolik og metodik i korte træk. Dernæst en del med 32 eksempler på 'stjernearv', som Choinard kalder det. Endelig en tredje del med diskussion af, hvad han har fået ud af denne undersøgelse. Dels dens perspektiver, dels eventuelle indvendinger herimod. Alt i alt en nøgtern og sober fremgangsmåde, som vi stadig kan lære af i dag inden for det astrologiske miljø.

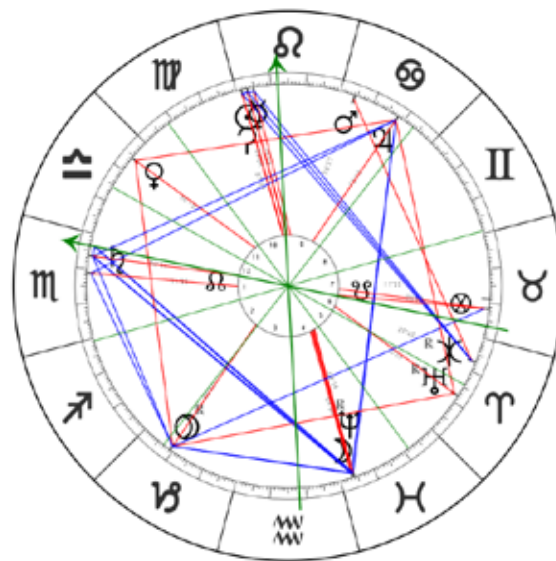
Museumsbutikken

Astrologisk Museum håber på at kunne åbne sin egen netbutik, kaldet *Museumsbutikken*, i oktober måned i år. Her vil bogen 'Arvelighed' selvfølgelig blive at købe. Den er trykt i et beskedent antal eksemplarer, og når dette oplag er udsolgt, vil bogen desuden kunne udkomme som ebog. Den er på 120 sider i A5-format og gennem-illustreret. Den koster 149 kr i udsalg, og kan bl.a. købes i Astrologihusets Boghandel. Bogen er godt og mundret oversat af *Leena Wåle*, der ejer den sjældne kombination, at hun ud over at være astrolog også er cand.mag. i fransk.

Horoskopet

Det er svært at dy sig for at opstille bogens egen horoskop. Det er opstillet for første salg af bogen, og det var (selvfølgelig) en Krebs, der købte den

først. Man kan umiddelbart se af horoskoptegningen, at bogen er udkommet i komplicerede tider. Den er selvbevidst udkommet Løvens tegn med en drage (trigon-yod), der meget passende peger på Jupiter i Krebsen, slægtens tegn. Denne er i niende hus, så der kunne endda påregnes lidt akademisk interesse for bogen. Deuden er denne Jupiter del af et Storkors i kardinal tegn, så bogen kunne blive eksempel til efterfølgelse. Med Lykkestjernen i Tyren syvende hus er hele meningen med værket jo, at det skal finde sit publikum og astrologien blive udbredt for sin nytteværdi (opposition Saturn). 🍏

Tidsskriftet Sophie udgives løbende og efter behov af Astrologisk Museum. Tidligere numre kan findes på museets hjemmeside <http://pub.asmu.dk> Museets bestyrelse udgør redaktionen, og ansv. red er Claus Houlberg. Artikler udtrykker forfatterens synspunkter og ikke nødvendigvis museets.